

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545
CURRICULUM EVALUATION BACHELOR OF NURSING SCIENCE, 2545
PRABOROMARAJCHANOK INSTITUTE

อุษณีย์ เทพวรชัย
นิชดา สารถวัลย์แพศย์
ศรীরวรรณ มีบุญ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี
งานวิจัยโดยทุนอุดหนุนจากสถาบันพระบรมราชชนก
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2551

ISBN 978-974-06-4774-4

วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545

โดย นางอุษณีย์ เทพวรชัย
นางนิชดา สารถวัลย์แพศย์
นางสาวศรีวรรณ มีบุญ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเตรียมความพร้อมภายในวิทยาลัยพยาบาล ก่อนนำหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 ไปใช้ในปีการศึกษา 2546 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ศึกษาความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์หลักสูตร ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลตามสภาพการณ์จริง ศึกษาปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ผู้สอนและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ศึกษาความสามารถในการทำงานตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งในช่วงเวลาเมื่อสำเร็จใหม่และภายหลังปฏิบัติงานแล้วประมาณ 1 ปี และศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการสอบสภาเพื่อขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนจากวิทยาลัยพยาบาล 29 แห่งในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ประชากร คือ ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,521 คน ซึ่งเข้าสอบเพื่อขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากสภาการพยาบาลใน พ.ศ. 2550 ตัวอย่างประชากร มี 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 จากวิทยาลัยพยาบาล 10 แห่ง ที่สุ่มจากทุกเครือข่ายๆละ 2 วิทยาลัย ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) มีจำนวน 534 คน กลุ่มที่ 2 เป็นอาจารย์พยาบาลที่สอนประจำอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 10 แห่งนั้น จำนวน 179 คน และกลุ่มที่ 3 เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 390 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 4 ชุด ที่ผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว การเก็บข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ดำเนินการ 2 ครั้ง ครั้งแรกเก็บเมื่อสำเร็จการศึกษาใหม่ๆ ครั้งที่ 2 เก็บภายหลังที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานแล้วเป็นเวลาประมาณ 1 ปี ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่เดือนเมษายน 2550 ถึงเดือนเมษายน 2551 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ เปรียบเทียบความ

แตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุดด้วย t-test และ 3 ชุดด้วย F-test และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. วิชาในหมวดวิชาชีพการพยาบาลทั้งหมด 29 วิชา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครอบคลุมทุกข้อ

2. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ มีการเตรียมความพร้อมบุคลากรและอาจารย์ กิจกรรมที่ทำมากที่สุดคือ การทำความเข้าใจกับเอกสารหลักสูตร, คู่มือการใช้หลักสูตรและประมวลรายวิชา รวมถึงการปรับบทบาทอาจารย์ผู้สอน และการทำความเข้าใจวิธีการเรียนรู้และวิธีการสอนด้วย

3. ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้เห็นว่าได้รับความรู้ความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$)

4. อาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.14$ และ 4.01 ตามลำดับ)

5. อาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินตามสภาพการณ์จริงมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.32$ และ 4.40 ตามลำดับ)

6. อาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนที่ทางวิทยาลัยจัดเตรียมไว้มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=3.87$ และ 3.53 ตามลำดับ)

7. ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ และผู้บังคับบัญชา เห็นว่าผู้ที่สำเร็จจากวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตรงตามเกณฑ์ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32, 3.84$ และ 3.85 ตามลำดับ)

8. ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ มีความสามารถทางการพยาบาลในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) แต่ภายหลังปฏิบัติงานประมาณ 1 ปี มีความสามารถทางการพยาบาลในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามองว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถทางการพยาบาลในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.05$) เช่นกัน

9. ใน พ.ศ. 2550 ผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จจากวิทยาลัยพยาบาล 29 แห่ง สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 1,521 คน สามารถสอบผ่านการสอบของสภาการพยาบาล แยกตามรายวิชา คือ วิชาการพยาบาลมารดาทารก วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ วิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และวิชากฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ ในจำนวนร้อยละ 94.54, 94.41, 90.60, 99.08, 86.59, 99.61, และ 98.75 ตามลำดับ วิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาสอบผ่านจำนวน

น้อยที่สุด คือวิชาการพยาบาลผดุงครรภ์ ในจำนวนร้อยละ 78.24 แต่เมื่อพิจารณาผู้ที่สอบผ่านทั้ง 8 วิชา มีจำนวนร้อยละ 60.75

10. คะแนนเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา (GPA) ของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาล 29 แห่ง สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีความสัมพันธ์กับจำนวนวิชาที่สอบผ่าน อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.370$)